

רשומות

הצעות חוק

12 במרס 1954

198

ד' באדר ב' תשי"ד

צמוד

122	הצעת חוק מס מסויג ומס מותרות (תיקון), תשי"ד — 1954
127	הצעת חוק אמנות קרן המטבע הבינלאומית והבנק הבינלאומי לשיקום ולפיתוח, תשי"ד — 1954
129	הצעת חוק בתים משותפים (תיקון), תשי"ד — 1954

חוק מס מסוייג ומס מותרות (תיקון), תשי"ד — 1954

1. לחוק מס מסוייג ומס מותרות, תשי"ב—1952 (להלן — החוק), ייקרא מעתה, חוק מס קניה, תשי"ב—1952.	החלפת שם החוק
2. בסעיף 1 לחוק — (1) בהגדרה של "מכירה", בסופה, יוספו המלים, "ומסירת סחורה בעמלה מאת סוחר באותה סחורה"; (2) בהגדרה של, "שימוש לצרכי מסחר" במקום, "בידי הסוחר בה" יבוא, בידי המחזיק בה לצרכי עסק.	תיקון סעיף 1
3. בסעיף 2 (א) לחוק, במקום "מס מסוייג ומס מותרות" יבוא, "מס קניה".	תיקון סעיף 2
4. במקום סעיף 3 לחוק יבוא סעיף זה : 3. (א) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, סחורות טעונות מס שלא מהסוגים המפורטים בתוספת. (ב) שר האוצר רשאי לקבוע, בצו, את שיעורי המס המוטלים על סחורות טעונות מס באחוזים מן המחיר הסיטוני כמשמעותו בסעיף 4 או בסכום קצוב לפי יחידת סחורה. (ג) צו לפי סעיף זה הקובע מס בשיעור העולה על 7% מן המחיר הסיטוני, או הקובע מס בסכום קצוב לפי יחידת סחורה, תהיה הכנסת רשאית תוך חדשיים מיום פרסומו ברשומות לבטלו בכוח החלטת החלטת הכנסת תפורסם ברשומות. (ד) הוראות סעיף קטן (ג) אינן גורעות מהוראות סעיף 16 (1) לפקודת הפרשנות.	החלטת סעיף 3
5. בסעיף 4 (א) לחוק, במקום "לפי סעיף 10 (א) יבוא, לפי סעיף 10".	תיקון סעיף 4
6. בסעיף 7 (א) לחוק, בסופו, יימחק "וסעיף 11 (ב)".	תיקון סעיף 7
7. בסעיף 10 לחוק — (1) בסעיף קטן (א) (2) יימחקו המלים "או המגדילו"; (2) במקום סעיף קטן (ג) יבוא סעיף קטן זה : " (ג) (1) לא שולם המס במועד שנועד לתשלומו — (א) רשאי המנהל לדרוש תשלום המס או לפי מחיר הסחורה במועד שנועד לתשלומו ובשיעור המס אותה שעה או לפי המחיר והשיעור במועד התשלום, הכל לפי סכום המס הגדול יותר ; (ב) תיווסף תוספת פיגורים, 20% מסכום המס, והוראות חוק זה בדבר גביית המס יחולו על גביית התוספת כאילו היתה חלק מהמס.	תיקון סעיף 10

¹ ס"ח 110, תשי"ב, עמ' 844.

(2) הוראות סעיף קטן זה אינן באות לגרוע מאחריותו הפלילית של אדם, הן לפי חוק זה והן לפי חוק אחר.

תיקון
סעיף 11
תיקון
סעיף 15

8. בסעיף 11 לחוק יימחק סעיף קטן (ב).

9. בסעיף 15 לחוק —

(1) בסעיף קטן (א), במקום „שנמסרו לו על ידי המנהל או על ידי מי שנתמנה על ידיו לכך ובדרך שקבעו” יבוא „כפי שקבע המנהל”;

(2) בסעיף קטן (ב) —

(א) במקום „שנמסר לו כאמור” יבוא „שנמסר לו על ידי המנהל”;

(ב) בסופו, ייוספו המלים „ובלבד שאם נועד הסימן לסחורות שונות, רשאי המנהל לקבוע כסחורה מכורה אותה סחורה מביניהן שסכום המס עליה הוא הגבוה ביותר”.

תיקון
סעיף 16

10. בסעיף 16 לחוק, במקום סעיף קטן (ב) יבואו סעיפים קטנים אלה:

(ב) נתפסה סחורה בהתאם לסעיף קטן (א) (2), רשאי המנהל להעבירה למקום שיורה או להקפיאה בידי המחזיק בה כנגד ערבות להנחת דעתו או ללא ערבות.
(ג) הוקפאה סחורה בידי המחזיק בה, כאמור בסעיף קטן (ב), חייב הוא להמציאה לפי דרישת המנהל; לא עשה כן, או המציאה כשהיא ניוזקה, ייאשם בעבירה על חוק זה, אם לא הוכיח שהסחורה נעלמה או ניוזקה מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן.

(ד) נתפס דבר לפי סעיף קטן (א) וחוד ששה חדשים מיום התפיסה לא הוגשה לבית המשפט קובלנה על עבירה על חוק זה, שבגללה נתפס הדבר, יוחזר הדבר למי שנתפס ממנו.

(ה) נתפסה סחורה שבעלה אינו ידוע, יפרסם המנהל הודעה על כך ברשומות, ואם לא תבע אותה איש תוך ששה חדשים מיום פרסום ההודעה, תחולט הסחורה לטובת אוצר המדינה.

תיקון
סעיף 17

11. בסעיף 17 (ג) לחוק —

(1) במקום „שלושה חדשים” יבוא „ששה חדשים”;

(2) במקום הנקודה שבסופו יבוא נקודה ופסיק ואחריו המלים „ובלבד שהמנהל ירשה למי שמסר מסמכים לעשות העתקים מהם, כל עוד לא הוחזרו לו”.

תיקון
סעיף 19

12. בסעיף 19 (א) לחוק, לאחר „וסירב או נמנע לתת את הידיעה” יוסף „או מסר ידיעה, אך למנהל יש טעמים סבירים להאמין כי הידיעה אינה נכונה”.

תיקון
סעיף 26

13. בסעיף 26 לחוק —

(1) בפסקה (1), במקום „על ידי סוגי בני אדם מסויימים” יבוא „על ידי אדם מסויים או על ידי סוג מסויים של בני אדם”;

(2) בפסקה (2), במקום „לסוגי בני אדם מסויימים” יבוא „לאדם מסויים או לסוג מסויים של בני אדם”.

תיקון
סעיף 27

14. בסעיף 27 לחוק —

(1) בסעיף קטן (א), אחרי „החייב במס” יוסף „למעט סחורה כאמור שהיתה בחזקת הסוחר לשם שימוש”;

(2) בסעיף קטן (ב) אחרי „בהיותה בחזקתו של החייב במס” יוסף, למעט חזקה לשם שימוש”;

(3) בסעיף קטן (ג) —

(א) במקום פסקה (2) תבוא פסקה זו:

„(2) הובאה לישראל לשעה, או הובאה או נקנתה לשם ייצור סחורה המיועדת לייצוא”;

(ב) אחרי פסקה (3) תיווסף פסקה זו:

„(4) הוחזרה לבעל הסחורה לאחר שמסר אותה למכירה בעמלה ולא נמכרה, או סחורה שאבדה או ניוקקה בהיותה בידי אדם שלו נמסרה בעמלה”;

(4) סעיף קטן (ד) — בטל.

15. במקום סעיף 29 לחוק יבוא סעיף זה:

חלפת
סעיף 29

29. החלק החמישי מכלל סכומי המס שנגבו מיבואן או ממכירתן של סחורות, ששיעור המס עליהן אינו עולה על $7\frac{1}{2}$ אחוז ממחירן הסיטוני, יחולק בין רשויות מקומיות, לפי הוראות שיוורה שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

הפרשה
לרשויות
המקומיות

16. בסעיף 30 לחוק, לאחר סעיף קטן (ב) יוסף סעיף קטן זה:

תיקון
סעיף 30

„(ג) הובאה או נמכרה סחורה לאחר תחילת תקפה של פקודת מס מותרות, תש”ט—1949, יחול על אותו יבוא או על אותה מכירה המס שהיה חל אילו אותה שעה היה קיים סעיף 4 לחוק זה במקום סעיף 3 לאותה פקודה.”

17. אחרי סעיף 32 לחוק יוסף סעיף זה:

חוספת
סעיף 32

32. א. (א) המנהל רשאי לגמול לאדם שגילה סחורות שעל יבואן, מכירתן או החזקתן במלאי לא שולם המס המגיע, או שגילה עובר עבירה לפי חוק זה, או שמסר ידיעות שהביאו לידי גילוי סחורות או עובר עבירה כאמור. (ב) החלטת המנהל בענין גמול תהא סופית.

גמול לגילוי
עבריינים

18. בתוספת לחוק — יבוטלו פרט 1 ופרט 7.

תיקון
התוספת

דברי הסבר

החוק המוצע תכליתו לתקן את חוק מס מסוייג ומס מותרות תיקונים מספר על מנת להגביר את יעילותו, ולמנוע התחמקות מתשלום המס. להלן ניתנים הסברים לכל סעיף וסעיף של החוק המוצע:

ל ס ע י ף 1:

עם הרחבת מסגרת מס מותרות והטלת מס זה על סחורות שונות, שספק אם אפשר לסייגן כמותרות, מוצע בזה להחליף את שם המס בשם „מס קניה”.

ל ס ע י ף 2:

תיקון (1) תכליתו לכלול מסירת סחורה בקומיסיון במונח „מכירה” ולחייב אותה במס באם הסחורה נמסרה על ידל סוחר. הרחבה זו דרושה בגלל ריבוי ההתחמקויות

¹ ע”ר תש”ט, תוס’ א’ מס’ 46, עמ’ 119.

ממס בטענה, כי הסחורה נמסרה רק בקומיסיון ואין כאן מכירה. התיקון מרשה גבייה מיד בלי חקירה והשגחה ממושכת, אך עם זאת יהיה המנהל רשאי להחזיר את המס שנגבה, אם הוברר לו כי הסחורה לא נמכרה אלא חזרה לבעליה. ראה סעיף 14 (תיקון סעיף 27 (א) לחוק הקיים).

תיקון (2) יאפשר לגבות מס על סחורות המיוצרות על ידי אדם לשימוש עצמי בשביל עסק, כגון קבלן המייצר בעצמו את חמרי הבנין שלו. הוא הדין בקבלנים המחזיקים מלאי ניכר של סחורות טעונות מס, כגון אמבטייות או חמרי בנין אחרים, כדי להתקינן בבנינים. לפי החוק הקיים קבלן שרכש מלאי של סחורות כאלה בזמן שלא היה עליהן מס ואחרי כן הוטל עליהן מס, לא יחול המס על מלאי כזה. כיוון שהקבלן אינו סוחר בו אלא משתמש בו לבנין, והוא מוכר את הדירות אחרי שהסחורות הפסידו את אופיין כסחורות. התיקון המוצע בא לאפשר גביית המס על סחורות אלה.

ל ס ע י ף 3 :

תיקון זה נובע מהחלפת שם המס.

ל ס ע י ף 4 :

נוסח סעיף 3 כפי שמוצע שונה מהנוסח הקיים בענינים אלה: לפי החוק הקיים רשאי היה שר האוצר לקבוע מס מסוייג על סחורות מסויימות ומס מותרות על סחורות שהן מותרות. שיעורו המכסימלי של המס המסוייג אינו יכול לפי החוק לעלות על 7½ אחוז מהמחיר הסיטוני, ואילו מס מותרות אינו מוגבל בשיעורו, אלא שהכנסת רשאית לבטל כל צו הקובע את שיעור המס על מותרות תוך חדשיים מיום פרסומו ברשומות. החוק המוצע אינו מבחין בין מס מסוייג לבין מס מותרות, אלא קובע מס אחד בלבד, מס קניה, ושר האוצר יהיה רשאי להטיל על כל סחורה שאינה מהסוגים המפורטים בתוספת מס בשיעור שיקבע לפי מחירה או בסכום קצוב לפי יחידות. קבע שר האוצר מס בשיעור העולה על 7½ אחוז מהמחיר הסיטוני או מס קצוב, תהיה הכנסת רשאית לבטל צו כזה כפי שהיה נהוג עד כה לגבי מותרות.

ל ס ע י ף 5 :

תיקון זה נובע מהוראות סעיף 7 (תיקון סעיף 10 לחוק הקיים).

ל ס ע י ף 6 :

ראה הסבר לסעיף 8 (תיקון סעיף 11 (ב) לחוק הקיים).

ל ס ע י ף 7 :

לתיקון (1) ראה הסבר לסעיף 8 (תיקון סעיף 11 (ב) לחוק הקיים).

לתיקון (2) — לפי סעיף 10 (א) לחוק הקיים נקבעו מועדים מסויימים לתשלום המס. נתגלו מקרים רבים שבהם לא שולם המס במועדו, ואף על פי שבינתיים עלה בהרבה שיעור המס והערך הסיטוני של הסחורה, אין החוק מרשה לגבות את המס בהתאם לשינויים שחלו בין המועד לתשלום לבין התשלום עצמו. התיקון יתן למנהל את האפשרות, במקרים שבהם החייב במס עשוי להפיק תועלת בלתי מוצדקת מאי-תשלום המס במועדו, לחייבו לפי המצב בזמן התשלום.

ל ס ע י ף 8 :

לפי סעיף 11 (ב) לחוק הקיים, אם הגדיל שר האוצר את המס על סחורה, חלה הגדלת המס גם על החזקת מלאי בידי סוחר, אף אם כבר נתחייב במס על אותה סחורה, והסוחר מחוייב בתשלום ההפרש. החוק המוצע מבטל חובה זו. תיקון זה יש לקרוא יחד עם תיקון סעיף 27 (ד) (ראה הסבר לסעיף 14 להלן) המבטל את הוכחות לקבל בחזרה מס אם תלה הפחתה במס. גביית ההפרשים במקרה של הגדלת מס והחזרתם במקרה של הקטנתו או

ביטולו. מטילה על המחלקה מעמסה כבדה של בדיקת המלאי שבידי סוחרים רבים והתוצאות אינן מצדיקות השקעת עבודה כה רבה. מכאן ההצעה לבטל גביית הפרשים והחזרתם.

ל ס ע י ף 9 :

לתיקון (1) — הנסיון מראה כי לא תמיד סימני הויהוי גמטרים על ידי המנהל לאותו אדם שנדרש אחר כך להראותם לפי הוראות סעיף זה.

לתיקון (2) — סעיף 15 (ב) לחוק הקיים קובע, כי אם נעלם סימן לזיהוי סחורה, רואים את הסחורה שלזיהויה נועד הסימן כמכירה והסוחר מחוייב לשלם את המס. יש שסימן אחד נועד לזיהוים של סחורות שמחיריהן שונים, ולא היה ברור איך לקבוע את גובה המס במקרים אלה. תכלית התיקון היא לאפשר למנהל לבחור מבין הסחורות השונות את הסחורה שלפיה יחשב המס. העדר הוראה כזו נותן לסוחר את האפשרות לקבל סימן לסחורה זולה ולהשתמש בו לסימון סחורות שהמס עליהן גבוה, בלי לשלם את כל המס המגיע.

ל ס ע י ף 10 :

סעיף 16 לחוק הקיים מתיר למנהל לתפוס סחורה שיש חשד שנעברה בה עבירה על חוק זה. אין החוק מאפשר להקפיא סחורה כזו בידי המחזיק, אך לפעמים אין אפשרות טכנית להעביר סחורות תפוסות למחסני המנהל (כמויות גדולות או סחורה עדינה) ואין דרך אלא להקפיא את הסחורה בידי המחזיק, עם ערבות או בלעדיה, לפי בחירת המנהל. לפי החוק הקיים יכול המחזיק להגיש קובלנה לבית המשפט תוך שלושה חדשים מהיום שנתפסה הסחורה. החקירות שמתנהלות על ידי המחלקה לבירור העובדות נמשכות לפעמים יותר משלושה חדשים, ולכן מוצעת הארכת הזמן לששה חדשים. סחורה שנתפסה, בית המשפט קובע אם לחלטה אם לאו, אך בית המשפט יכול לטפל בשאלה רק אם הוגשה קובלנה על בעל הסחורה שהוא חשוד בעבירה לפי סעיף 22. אין הוראה בדבר הטיפול בסחורה שלגביה קיים חשד, אך בעלה אינו ידוע. מוצע בזה כי המנהל יורשה לנהוג בסחורות כאלה, לאחר שנתן פרסום לתפיסה, כאילו חולטו על ידי בית המשפט.

ל ס ע י ף 11 :

סעיף 17 (ג) לחוק הקיים מחייב את המנהל להחזיר מסמכים מקוריים או דוגמאות שנמסרו לו לפי דרישתו, אם לא הוגשה קובלנה לבית המשפט תוך שלושה חדשים מיום מסירתם. התיקון לששה חדשים נובע מהתיקון המוצע לסעיף 16, אך עם זאת ניתנת לאדם הנפגע הזכות לעשות העתקים ממסמכים שמסר למנהל כאמור.

ל ס ע י ף 12 :

רבים המקרים בהם מקבל המנהל מסוחרים דו"חות על מכירותיהם שנראים לו בלתי נכונים. קרה שלפי כל הידיעות שקיבל המנהל היה יסוד להניח כי כמויות ניכרות של סחורת יוצרו ונמכרו, כגון שמלאי המרי הגלם ירד והועסקו פועלים רבים, אבל לא היתה הוכחה ישירה למכירה עצמה, והסוחר הודיע שלא מכר כלום או מכר רק מעט. עד כה לא היה המנהל רשאי במקרים אלה לקבוע את כמות הסחורות אלא אם נמנע הסוחר או סירב למסור ידיעה. התיקון המוצע מאפשר למנהל לקבוע את כמות הסחורות שנמכרו או שהוחזקו במלאי גם אם נמסר דו"ח על ידי הסוחר, אבל למנהל יש יסוד להניח שהדו"ח כוזב; נשמרת לסוחר זכות הערעור לפי סעיף 19 (ב) לחוק הקיים.

ל ס ע י ף 13 :

לפי החוק הקיים רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לתת פטור ממס ל"סוגי בני אדם מסויימים". מאז תחילת תקפו של החוק נתברר, כי מן ההכרח לתת פטור למוסדות מיוחדים כגון "מלבן" ו"שק"ם", והתיקון המוצע בא לאפשר זאת.

ל ס ע י ף 14 :

התיקונים (1) ו-(2) מבטלים את החובה להחזיר מס על סחורה שאבדה או ניוזקה כשהחייב התזיק אותה לשימוש.

תיקון (3) מאפשר החזרת המס על סחורות שנרכשו בארץ לשם ייצור סחורות יצוא. הנוסח בחוק הקיים מרשה החזרה כזו רק במקרה של שימוש בחמרים שהובאו מחוץ לארץ. התיקון דרוש כדי להמריץ את השימוש בחמרים מקומיים לייצור סחורות יצוא. כן מאפשר התיקון החזרת מס במקרה שסחורה נמסרה למכירה בעמלה, אך לא נמכרה והחזרה לבעלה. ראה הסבר לסעיף 2 (1) דלעיל (תיקון סעיף 1 לחוק הקיים).
תיקון (4) ראה הסבר לסעיף 8 (א) דלעיל (תיקון סעיף 11 לחוק הקיים).

ל ס ע י ף 15 :

תיקון זה בא כתוצאה מביטול ההבדל בין מס מסוייג ומס מותרות, ואין בו כל שינוי מהותי לגבי המצב הקיים.

ל ס ע י ף 16 :

בעת ש"פקודת מס מותרות, תש"ט—1949" היתה בתקפה נגבה מס על יבוא ועל מכירה של סחורות משומשות. בית המשפט המחוזי בתל-אביב פסק לפני זמן מה, כי על סחורה משומשת לא חל מס לפי הפקודה האמורה. בעקבות פסק דין זה הגישו סוחרים תביעות להחזרת מס שנגבה מהם על סחורות משומשות בשנים הקודמות. התיקון המוצע בא לבלום תביעות אלו לאור העובדה שאין הצדקה להחזיר מס לסוחר לאחר שהוא מכר את הסחורה וכלל את סכום המס במכירה.

ל ס ע י ף 17 :

פקודת המכס, פקודת המשקאות המשכרים (ייצור ומכירה), ופקודת הטבק מרשים תשלום גמול למגלה עבירה. גם בתחום מס מותרות רצוי לגמול לפקיד המחלקה על פעולה מאומצת בגילוי עבירות.

ל ס ע י ף 18 :

עם ביטול התכנית "לכל" למוצרים היוניים כגון הלבשה והנעלה אין עוד מקום לפטור ממס סחורות "לכל". לפיכך הוצע לבטל פרט 1.
פרט 7 מוציא צרכי לימוד רגילים מגדר הסחורות ששרד האוצר רשאי לקבוע אותן כסחורות טעונות מס. מאחר שרוב צרכי לימוד אלה מהווים אף צרכי משרד, נמצא פרט זה מונע הטלת מס על צרכי משרד זולים, ויש צורך לבטלו.

חוק אמנות קרן המטבע הבינלאומית והבנק הבינלאומי לשיקום ולפיתוח, תשי"ד—1954

הנדרות

1. בחוק זה —

- אמנת הקרן — פרקי ההסכם לכינון קרן המטבע הבינלאומית (להלן — הקרן) שנערכו בכינוס הפינגסי של האומות המאוחדות ביולי 1944 בברטון-וודס, ארצות-הברית של אמריקה;
- אמנת הבנק — פרקי ההסכם לכינון הבנק הבינלאומי לשיקום ולפיתוח (להלן — הבנק) שנערכו כאמור;

תנאי ההצטרפות — התנאים שנקבעו על ידי הקרן והבנק להצטרפותה של מדינת ישראל
כחברה בקרן ובבנק;

השר — חבר הממשלה במידה שהממשלה העניקה לו סמכויות בביצוע חוק זה.

2. השר מורשה בזה לפרוע בשם המדינה לקרן ולבנק את הסכומים שיש לשלם מזמן לזמן על פי תנאי ההצטרפות ועל פי אמנת הקרן ואמנת הבנק.

השלומים
לקרן ולבנק

3. השר מורשה בזה בהתאם להוראות אמנת הקרן ואמנת הבנק, להוציא בשם המדינה שטרי התחייבות לקרן ולבנק במקום חלק מהסכומים שיש לשלם להם כאמור בסעיף 2; הסכומים לפי שטרי התחייבויות אלה ישולמו מתוך הכנסותיה הכלליות של המדינה ומתוך רכוש.

הוצאת שטרי
התחייבות

4. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו של חוק זה ולמילוי התחייבויותיה של המדינה על פי הוראות אמנת הקרן ואמנת הבנק.

ביצוע ותקנות

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת חוק זו תכליתה לאפשר לממשלה להצטרף כחברה לקרן המטבע הבינלאומית (להלן — הקרן) ולבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח (להלן — הבנק), שניהם מוסדות של ארגון האומות המאוחדות, ולמלא את התחייבויותיה הכספיות והאחרות של המדינה כחברה במוסדות אלה.

התנאים להצטרפותה של ישראל לקרן ולבנק נקבעו לפי בקשתה של ישראל, על פי החלטות של הוועד הפועל של הקרן ומועצות המנהלים של הבנק שנתקבלו ב־12 בינואר 1953.

עם הצטרפותה של ישראל כחברה בקרן ובבנק היא תוכל ליהנות מכל הזכויות לפי סעיפי האמנה של הקרן ושל הבנק ויחולו עליה כל ההתחייבויות לפיהן.

לפי תנאי ההצטרפות לקרן, ישראל חייבת לחתום על 4,500,000 דולר כחלקה בקרן. מהסכום האמור 25 אחוזים משתלמים במטבע זר מיד עם הצטרפות הממשלה לקרן ותתימתה על סעיפי האמנה של הקרן, והיתרה במטבע ישראל או בשטרי ערך שיוצאו לקרן ע"י הממשלה.

לפי תנאי ההצטרפות לבנק, ישראל חייבת לחתום על 45 מניות מהון המניות של הבנק שסכומן עולה ל־4,500,000 דולר. מהסכום האמור על הממשלה לשלם מיד עם הצטרפותה כחברה בבנק, 2% במטבע חוץ, ו־10% במטבע ישראל או בשטרי ערך של הממשלה, והיתרה לפי דרישת הבנק.

סעיף 2 לחוק המוצע מרשה את הממשלה למלא את ההתחייבויות הכספיות האמורות של הממשלה לפי תנאי ההצטרפות, וסעיף 3 לחוק המוצע מרשה את הממשלה להוציא שטרי ערך לבנק ולקרן לפי התחייבויותיה כאמור.

אמנת הבנק ואמנת הקרן קובעות הוראות הנוגעות למעמדם של הקרן והבנק כגופים משפטיים במדינות שהן חברות במוסדות אלה ומחייבות את אותן המדינות להעניק לקרן ולבנק ולעובדיהם זכויות חסינות מסוימות. כן מחייבות אמנת הקרן ואמנת הבנק כי במדינות חברות לא יהיה תוקף לכל הסכם הנוגע למטבע של מדינה חברה אחרת והנוגד לחוקי הפיקוח על מטבע של אותה המדינה.

ענינים אלה יוסדרו בתקנות שיותקנו לפי סעיף 4 לחוק המוצע הקובע כי השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע למילוי התחייבויותיה של המדינה על פי הוראות אמנת הקרן ואמנת הבנק.

חוק בתים משותפים (תיקון), תשי"ד—1954

1. בסעיף 1 לחוק בתים משותפים, תשי"ג—1952¹ (להלן — החוק המקורי), בהגדרת הביטוי „עסקה” יימחקו המלים „לרבות רישום בפנקס הבתים המשותפים כאמור בפרק השני”.
2. בסעיף 5 (ב) לחוק המקורי, בסופו של פרט (2), יוספו המלים „או תסריט אחר הנותן להנחת דעתו, תמונה נאמנה של הבית ושל דירותיו”.
3. אחרי סעיף 17 לחוק המקורי יוסף סעיף זה:
- 17א. (א) פקיד מוסמך רשאי, על פי בקשה של מעונין, לתקן צו רישום שניתן לגבי בית משותף.
- (ב) ההוראות בדבר זכות ההתנגדות לבקשת רישום בית, סדרי הדין בבקשה ובהתנגדות, סמכויות הפקיד המוסמך והערעור לבית המשפט, יחולו, בשינויים המחוייבים על פי הענין, על בקשה לתיקון צו רישום.
- (ג) החלטת הפקיד המוסמך המתקנת צו רישום דינה לכל דבר כדין צו רישום”.
4. בסעיף 20 לחוק המקורי, בסעיף קטן (ב), הקטע מהמלים „סעיפים 1008 — 1044 למגילה” ואילך יסומן כפסקה (1), ואחריו יוספו פסקאות אלה:
- „(2) ההוראה שבסעיף 12 לפקודת המסים (גביה)² האוסרת רישום עסקה בפנקסי הממשלה אלא אם הוברר כי שולמו המסים, והוראות כיוצא באלה של דינים אחרים, לא תחול על רישום בית בפנקס לפי הפרק השני ועל רישום העברת דירה שסעיף 40 או 40א חל עליה;
- (3) הוראת דין האוסרת הורשת מקרקעים מסוג מסויים בדרך צוואת לא תחול על דירה מאותו סוג”.
5. בסעיף 21 לחוק המקורי, בסעיף קטן (ד), אחרי המלים „במידה שאין הוראות ההסכם שנרשם”, המופיעות בסופו, יוספו המלים „או תקנות האגודה השיתופית”.
6. בסעיף 40 (א) לחוק המקורי —
- (1) ברישא, במקום המלים „תוך שנה מיום תחילת תקפו של חוק זה” יבואו המלים „תוך שנתיים מיום תחילת תקפו של חוק זה”;
- (2) במקום פסקה (3) תבוא פסקה זו:
- „(3) היה הבית מוחכר ערב הרישום לחוכר לתקופה ארוכה שהוא גוף מואגד, וכל דירות הבית היו מוחכרות, בחכירת משנה לתקופה ארוכה, לחברי אותו גוף מואגד, או מוחזקות על ידיהם — יהיה רישום חכירה לתקופה ארוכה בדירה לטובת חבר הגוף החוכר אותה בחכירת משנה או המחזיק בה פטורה מכל אגרה, ובלבד שאגב אותו רישום תבוטל החכירה המקורית, ואם היה החבר חוכר משנה — גם חכירת המשנה, והחכירה החדשה תהיה שווה ביסודה עם הזכויות שהיו לגבי אותה דירה לפי החכירה המתבטלת”.
- (3) פסקה (4) — בטלה.

¹ ס"ח 113, תשי"ג, עמ' 8.
² חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ז, עמ' 1374.

7. בסעיף 40 (ב) לחוק המקורי, בפסקה (2), המלים "או של שותף" — יימחקו. תיקון
סעיף 40 (ב)
8. אחרי סעיף 40 לחוק המקורי יוסף סעיף זה: הוספת
סעיף 40א
- 40א. (א) נרשם בית בפנקס וערב הרישום היה הבית בבעלות משותפת של מספר בני אדם (ולכל אחד מהם ייקרא להלן — שותף) תהא העברת חלקים בדירה משותף לשותף פטורה מכל אגרה ובלבד ונתמלאו בדירה אחד מאלה:
- (1) שטח הרצפה של הדירה לעומת שטח הרצפה של כל הדירות שווה ביסודו לחלק שהיה לשותף מקבל ההעברה בבית ערב הרישום לעומת הבית כולו;
- (2) מספר החדרים בדירה לעומת מספר החדרים של כל הדירות שווה ביסודו לחלק שהיה לשותף מקבל ההעברה בבית ערב הרישום לעומת הבית כולו;
- (3) שווי הדירה לעומת שווי הבית כולו שווה ביסודו לחלק שהיה לשותף מקבל ההעברה ערב הרישום לעומת הבית כולו;
- (4) הוכח להנחת דעתו של המנהל שהשותף מקבל ההעברה שילם, בעת שנרשם בספרי האחזקה חלקו בבעלות המשותפת של הבית, אגרה השווה ביסודה ליחס שבין שווי הדירה המועברת לעומת שווי הבית כולו.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא תהיה העברת דירה פטורה מאגרה, אלא אם הוגשה הבקשה לרישום ההעברה תוך שלושה חדשים מיום רישום הבית בפנקס והמבקש לא התרשל בהשלמת ההעברה.
9. בסעיף 41 לחוק המקורי, בסופו, במקום הנקודה יבוא נקודה ופסיק, ואחריו יוספו מלים אלה: תיקון
סעיף 41
- "והוא הדין אם הועברה דירה לאדם היושב בה ישיבת קבע שהוכיח להנחת דעתו של המנהל, כי לא הועברה הזכות לקבלת הבעלות בדירה לכל אדם אחר לפני שהועברה לו ולא ישב בה אדם לפני שהועברה בוצעה תוך ששה חדשים מהיום שהוא התיישב בדירה כאמור."
10. אחרי סעיף 42 לחוק המקורי יוסף סעיף זה: הוספת
סעיף 42א
- 42א. כל מקום שהוראת חוק זה פוטרת מתשלום אגרה בעד פעולה מסויימת, או קובעת תשלום אגרה הקטנה מזו שנקבעה בדין, ובלבד ובוצעה הפעולה תוך תקופה שנקבעה בהוראה, ולא בוצעה הפעולה תוך אותה תקופה, רשאי שר המשפטים לפטור מתשלום האגרה או להקטינה, אם הוכח להנחת דעתו שהפעולה לא בוצעה תוך התקופה שנקבעה מסיבות שלא היו תלויות במבצעה."
11. בפרק התשיעי לחוק המקורי, בראשיתו, יוסף סעיף זה: הוספת
סעיף 46א
- 46א. (א) נוכח הפקיד המוסמך הנותן צו רישום על בית שבעליו הוא גוף מואגד, שהעברת דירה מדירות הבית מן הגוף לאחד מחבריו תהיה פטורה מאגרה לפי סעיף 40 (א) (2), רשאי הוא, בצו הרישום, לצוות על העברת הדירה כאמור.

הקלות
לבתים בבעלות
משותפת

סמכויות
הסנה

העברת דירה
בצו רישום

(ב) נוכח הפקיד המוסמך הנותן צו רישום על בית המוכר בחכירה לתקופה ארוכה לגוף מואגד, שרישום חכירה לתקופה ארוכה בדירה מדידתו לטובת חבר הגוף המואגד תהיה פטורה מאגרה לפי סעיף 40 (א) (3), רשאי הוא לצוות, בצו הרישום, על רישום חכירה כאמור.

(ג) נוכח הפקיד המוסמך הנותן צו רישום על בית הנמצא בבעלות משותפת של מספר בני אדם שהעברת חלקים בדירה משותף לשותף תהיה פטורה מאגרה לפי סעיף 40א, רשאי הוא, בצו הרישום, לצוות על העברת חלקים כאמור.

(ד) לא ישתמש הפקיד המוסמך בסמכויותיו לפי סעיף זה אלא אם נתבקש לעשות זאת כדרך שמבקשים את רישום הבית בפנקס והיה משוכנע שהדבר לא יגרע מכל זכות שהיתה לאדם מעוניין אלמלא בוצע הרישום.

(ה) הבקשה לפקיד המוסמך שישתמש בסמכויותיו לפי סעיף זה דינה לכל דבר כדין בקשה לרישום בית בפנקס.

12. תקפו של חוק זה הוא מיום י"ד באדר ב' תשי"ד (19 במרס 1954).

תחילת חוק

דברי הסבר

תכליתו של החוק המוצע בזה היא להכניס בחוק בתים משותפים, תשי"ג—1952, מספר תיקונים שנסיון הפעלתו של החוק מחייבם, ואלה עיקרי התיקונים (להוציא תיקונים פורמליים גרידא):

(א) כל המבקש לרשום בית בפנקס הבתים המשותפים, נדרש כיום, על סמך סעיף 12 לפקודת המסים (גביה), להציג כל מיני קבלות המעידות על תשלום מסים; הדבר מכביד ביותר ואף אינו מוצדק כי אין לראות ברישום בפנקס כל עסקה, והוא הדין לגבי העברות שהחוק פוטר אותן מאגרה (כגון העברת דירה מהחברה הפיקטיבית לחבר החוכר אותה); במקרה זה אין מבצעים כל העברה, אלא מחסלים פיקציה משפטית.

החוק המוצע קובע שהחובה להציג קבלות כאמור לא תחול על רישום בית בפנקס ולא על העברת דירה בבית משותף שהיא פטורה מאגרה.

(ב) לפי סעיף 5 לחוק המקורי נקבע שבהגשת בקשה לרישום בית בפנקס, יש לצרף לבקשה את תשריט הבית שנתאשר על ידי הועדה המקומית לבניה ולתכנון עיר. מאחר והנסיון הוכיח שהגשת תשריט כזה כרוכה לעתים בקשיים מרובים, מתיר החוק המוצע להגיש במקום זה כל תשריט אחר הנותן, להנחת דעתו של הפקיד המוסמך, תמונה נאמנה של הבית ושל דירותיו.

(ג) החוק המקורי מעניק לפקיד המוסמך את הסמכות לתת צו רישום ולבטלו,

אך אין הוא מעניק לו את הסמכות לשנות צו רישום שניתן, והחוק המוצע בא לתקן פגם זה.

(ד) החוק בא לפטור דירה בבית משותף שהיא מסוג „מירי" מהאיסור המוטל על הורשה בדרך צוואה של קרקעות מסוג זה. הדבר נראה להכרחי לאור העובדה שמרבית הבתים המשותפים רשומים היום בצורת חברות פרטיות ואינה קיימת לגביהם כל הגבלה להוריש את המניות בדרך צוואה. הידיעה שבהירשם הבית בפנקס יימנע מבעלי הדירות חופש זה הקיים כיום, מונעת רבים מהם מהשתמש בהוראות החוק.

(ה) סעיף 40 (א) לחוק המקורי קובע שבתים שנבנו לפני תחילת תקפו (להלן —

בתים ישנים) ונתמלאו בהם תנאים מסויימים, יהא רישומם בפנקס, וכן העברות מסויימות בהם, פטורים מאגרה, ובלבד והרישום בוצע תוך שנה מיום תחילת תקפו של החוק.

מאחר שנתגלו קשיים בנוהל הקיים ונצטברו הרבה בקשות למתן צו רישום, מאריך החוק המוצע את הפטור לשנה נוספת.

(ז) לפי פסקה (4) לסעיף 40 (א) — בית ישן הנמצא בבעלות משותפת פטור מתשלום אגרה בעד העברת חלקים בדירה משותף לשותף, אם שטח הדירה ביחס לשטח כל הדירות, או מספר חדרי הדירה ביחס למספר חדרי כל הבית, שווה ביסודו לחלקו של השותף בבעלות הבית. אין הצדקה להבחין בענין זה בין בית ישן לבין בית חדש, שהרי בכל מקרה שילמו השותפים אגרות בזמן רישום חלקיהם בבעלות הבית, ואין טעם להטיל אותן עליהם שנית. החוק המוצע בא, איפוא, להעניק את הפטור גם לגבי בתים חדשים.

כן הוכיח הנסיון ששני המבחנים האמורים לעיל (שטח ומספר חדרים) אינם מספיקים. יש מקרים שהדיירים מחזיקים בחלקים בלתי מסויימים, באופן יחסי לשווי דירותיהם; קרו גם מקרים שהחלק הבלתי מסויים שניתן לדייר בבעלות הבית היה קטן משווי דירתו. אולם האגרה ששולמה עם העברת החלק הזה חושבה לפי שווי הדירה ולא לפי שווי החלק הבלתי מסויים. התיקון המוצע בא להכליל גם שני מבחנים אלה.

(ח) לפי סעיף 41 לחוק המקורי — בית חדש שנרשם בפנקס הבתים המשותפים, ותוך ששה חדשים מיום הרישום הועברה בו דירה — תשולם האגרה על ההעברה לפי ערך הקרקע בלבד בלי להתחשב בערכו של הבניין, ובלבד שההעברה בוצעה לפני שמי שהוא יושב אי-פעם בדירה, כוונת ההגבלה היתה לקצר כל האפשר את תקופת הביניים ולמנוע העברת הדירה מחוץ לספרי האחוזה. הנסיון הוכיח שהגבלה זו גורמת סבל במקרים מסויי-מים, כיוון שהיא מונעת מן המשתכנים את הכניסה לדירה, כל עוד לא נסתיימו הפעולות במשרד רישום הקרקעות. החוק המוצע מעניק אותה הקלה גם בהעברה למשתכן הראשון, ובלבד שההעברה בוצעה תוך ששה חדשים מהיום שהמשתכן נכנס בפועל לדירה.

(ט) הסעיפים 40 ו-41 לחוק קובעים, בתנאים מסויימים, הקלות בתשלום אגרות רישום על העברה במשרד רישום הקרקעות, ומתנים הקלות אלה בביצוע העסקאות תוך פרק זמן מסויים. הנסיון הוכיח שבמקרים רבים אין אפשרות לבצע את העסקה תוך פרק הזמן שנקבע בגלל סיבות שאינן תלויות במעוניינים (למשל, במקרה שהקרקע היא נכס נפקדו). החוק המוצע מעניק לשר המשפטים את הסמכות לפטור במקרה זה מאגרות או להקטינו.

(ט) לפי החוק המקורי בית נעשה בית משותף בשני שלבים:

(א) הפקיד המוסמך נותן צו רישום והבית נרשם בפנקס הבתים המשותפים

כשכל דירה היא יחידת רישום נפרדת;

(ב) הבעל הרשום מעביר כל דירה לדייר שלה כדרך שמעבירים מקרקעים

במשרד רישום הקרקעות.

הנסיון הוכיח שהסדר זה אינו נוח במקום שההעברה היא פורמלית גרידא (חברה המעבירה דירות לחבריה המחזיקים בהן וכו'). אין כל הצדקה להביא במקרה זה את כל הדיירים אל הרושם על מנת לבצע את ההעברה; ובמקרה של בעלות משותפת יכול אף שותף אחד למנוע את כל ההסדר. החוק המוצע מעניק לפקיד המוסמך את הסמכות להורות על ההעברה במקרים מסוג זה בצו הרישום עצמו, ובלבד שיהיה משוכנע שהדבר לא יגרע מזכויותיו של כל אדם המעוניין בבית.